

NIEUWSBRIEF

SOENNES
SWAERDES

nr. 13 - december 2022

Inhoud

Nieuwjaarsbrief	1
Uit HBvL	2-5
Uit Ons Zutendaal	6-7
Erfgoedboom 2023	8
Varia	9
Vervlogen tijd	9

Deze nieuwsbrief ontvangen of lid worden van Soennes & Swaerdes?

Wil je graag op de hoogte blijven van het reilen en zeilen van Soennes & Swaerdes?

Heb je interesse in erfgoed?

Ben je actief als onderzoeker van de Zutendaal-se geschiedenis?

Is plaatselijke heemkunde jouw ding?

Lees je graag artikelen over de eigen streek?

Schrijf je dan snel in als sympathisant of actief lid via info@soennesenswaerdes.be

Sjaolhuus

Elke 1ste en 3de zondag van de maand open (behalve tijdens schoolvakanties en op feestdagen) van 10 tot 13 uur of op afspraak.

Zutendaal, 1 januari 1979.

Liefste meter,

Het is nu zes jaren geleden dat ik mijn eerste echt nieuwjaarsbriefje hier kwam lezen. Dat is al een hele tijd maar ik meen wel, liefste meter, dat U zich die tijd nog heel goed herinnert en dat U nu heel goed ziet dat er in die tussentijd heel wat met mij gebeurd is.

Van een klein kapoentje groeide ik op tot een groot flink meisje. Maar ook mijn nieuwjaarsbrief groeide met mij mee en werd in die zes jaren heel wat langer. Daardoor komt het dat er nu zoveel instaat.

Voor de wensen vind ik dat fijn maar voor de beloften is dat erger, want ik weet uit eigen ondervinding hoe moeilijk het soms is om de nieuwjaarsbeloften te houden.

Daarom zal ik eerst beginnen met mijn wensen. Ik wens uit de grond van mijn hart, liefste meter, dat het nieuwe jaar voor U een zegenrijk jaar zal worden waarin al uw verlangens in vervulling zullen gaan.

Een goede gezondheid is natuurlijk een eerste vereiste om een gelukkig jaar te kennen. Dat wens ik U dan vooral. Ik wil al het mogelijke doen om mee te helpen aan de verwezenlijking van mijn wensen voor U. Alles zal ik in het werk stellen om U gelukkig te maken en U op die manier mijn grote dankbaarheid te tonen voor het vele dat U reeds voor mij gedaan heeft.

Dit zijn de oprechte wensen en beloften van uw lief doopkind,

Ingrid

Een nieuwjaarsbrief op de vorige pagina, geschreven op het einde van de jaren zeventig door een meisje dat bezig was aan het laatste jaar in het lager onderwijs. Mooi, vertederend, lieflijk, ... We hebben allemaal nieuwjaarsbrieven geschreven en meenden woord voor woord van ganser harte wat we onze meter en peter toewensten. Degenen die niet zo overtuigd waren van al die goede voornemens werden over de streep getrokken door dat wat volgde na het voorlezen van de nieuwjaarsbrief ... centjes, cadeautjes of een nieuwjaarskoek.

Als we na zoveel jaren als volwassene terugkijken op die tijd zullen de meesten dat doen met een zekere genoegdoening en misschien wat melancholie. We hadden die heerlijk kinderlijke dromen van een wereld die al onze verlangens zou waarmaken, van bomen die tot in de hemel gingen groeien. Ook de kinderen van de zeventiger jaren koesterden vele wensen. Om te zien of ze zijn uitgekomen, kijken we in deze nieuwsbrief even terug op het einde van dat decennium, de periode waarin de jonge Ingrid haar nieuwjaarsbrief schreef. Het Belang van Limburg bestond toen honderd jaar en blikte in een speciale uitgave van mei 1979 terug op die eeuw van bedrukt krantenpapier en de boodschappen die het dagblad aan de hand van haar artikels aan opeenvolgende generaties meegegeven had. We spitten in die krant ook naar nieuws uit Zutendaal en vullen dat aan met informatie uit ons eigen 'gazetje', dat onder de titel 'Ons

Zutendaal' door het toenmalige gemeentebestuur aan de inwoners werd bezorgd.

We waren allemaal 43 jaar jonger toen Ingrid haar brief schreef, HBvL 100 jaar werd en het gemeentelijk informatieblad nog in zijn kinderschoenen stond. En kijk, de onderwerpen die ons nu bezig houden, zoals de energiecrisis, problemen in het onderwijs, de rechten van de vrouw, milieuverloedering ... ook toen bestonden ze al. Enkele krantenkoppen als voorbeeld: *Teveel en ook te dure kerncentrales, Olie weer duurder, Regering bespreekt onderwijsprobleem, Wat een weer!, Vrouwenbelang, ...*

We hebben het allemaal overleefd en mogen dus hoopvol zijn voor de toekomst. Met een beetje goede wil en gezondheid blijven we hopen op een huis vol zonneschijn. Dat was de wens van Ingrid bij het schrijven en lezen van haar nieuwjaarsbrief. Dat probeerde Het Belang van Limburg ongetwijfeld ook te doen met de miljoenen letters en woorden die het haar lezers met het uitgeven van een dagblad al die tijd onder de slogan 'Limburger, wereldburger' als leesvoer serveerde. Dit is tevens de intentie van de erfgoedbeweging Soennes & Swaerdes bij het samenstellen van deze nieuwsbrief. We wensen u, beste leden en sympathisanten, fijne feestdagen en een gelukkig en gezond 2023.

Uit Het Belang van Limburg van vrijdag 18 mei 1979

Op de eeuwfeestviering van HBvL werden 44 'abonnementen' uitgeloot, één naam per gemeente, die op 26 mei 1979 mochten meevieren in Hasselt. Voor Zutendaal was dit:

Remans-Bamps, Veugenstraat 44, Zutendaal

Verder stelde de krant 800 Limburgers een aantal vragen omtrent hun verwachtingen voor de jaren 1985 en 2000.

Wij kozen voor de onderwerpen *Levensstijl voor morgen, Natuur en milieu, Limburgse samenleving en Globaal toekomstbeeld.*

Over het algemeen blijkt dat de gemiddelde gouvgenoot een vrij goede kijk op de toekomst had en zijn sommige ideeën meer dan werkelijkheid geworden.

Let ook op de 'progressieve spelling' die men destijds nog hanteerde en op woorden die momenteel niet meer in zwang zijn, zoals in het eerste artikel hiernaast het woord 'trimmen'. 'Joggen' bestond blijkbaar nog niet.

LEVENSTIJL VOOR MORGEN

Hoe de Limburgers zullen leven, uit zich vooral in de wijze van «wonen». De vraag naar meer gemak in huis blijft toenemen. In 1985 zal volgens 1 op 3 ieder huis een hobbyruimte hebben. 80 % ziet dit verwezenlijkt in 2000. Vele technische snuffes komen er in verband met energieverbruik en beveiliging. 60 % van de nieuwbouw zal alleen op elektriciteit aangewezen zijn. 80 % ziet voor 2000 1 woning op 1000 voorzien van zonnecelpanelen. 1/3 verwacht een meer actieve vrijetijdsbesteding. Zo denkt 60 % dat in 1980 1 op 3 gezinnen zal deelnemen aan het dagelijks trimmen. In 2000 zullen de Limburgers kunnen kijken en luisteren naar laser-videoplatten en profiteren van video-bibliotheken. Het gezond gaan leven zal steeds meer gewaardeerd worden. Zo zal bv. het kalorieënverbruik goed gecontroleerd worden; dieet- en natuurvoeding zullen belangrijk worden.

NATUUR EN MILIEU

De Limburgers willen bescherming van de natuur. Aanwijzingen hiervoor zijn de hoge cijfers bij ideeën als: massale groenplantacties zijn nodig (80 %), er komt een volledige wetgeving over milieuhinder (83 %). De bossen zullen geklasseerd worden, net als monumenten (92 %) en de natuurzorg zal 5 % van de overheidsuitgaven vertegenwoordigen (87 %).

De belangrijkheid van het toerisme voor Limburg blijkt uit de verwachting dat er in 2000 een serie grote hotels zullen zijn en een net van fietspaden (65 %); Limburg zal 100.000 overnachtingen registreren (47 %, terwijl 45 % dit eerder onwaarschijnlijk acht). Dat Midden-Limburg een tuinlandschap zal zijn met fietspaden, acht 77 % echter onwaarschijnlijk.

LIMBURGSE SAMENLEVING

Dat meer informatie en een hoger studieniveau moeten leiden naar meer democratie en inspraak, beschouwt vrijwel iedereen als een logische evolutie: 65 % ziet dit reeds gerealiseerd vanaf 1985. Meer pluriform denken zal dan reeds duidelijk merkbaar zijn, zegt ruim de helft van de ondervraagden.

Over de noodzaak om streekverscheidenheid te manifesteren, is er geen duidelijke stellingname: 54 % acht dit geleidelijk minder nodig (overschaduwed door grotere problemen), terwijl 46 % de noodzakelijkheid blijft bevestigen.

Het religieus denken zal eerder wijzigen dan verdwijnen. Bijna 30 % verwacht een groeiend religieus gevoel en meer eigen godsdienstbeleving, minder dogmatisch denken, de kernvorming in en tegenover de massa.

Dat de verzorgingsfunctie van het gezin zal afnemen, ziet bijna 1 op 3 reeds voor 1985, voor 2000 is dat 50 %. De klemtoon wordt vooral op de koesteringsfunctie gelegd. Een open en democratisch gezin zal het worden. Gezinnen waar zowel man als vrouw deeltijdse arbeid verrichten is volgens 40 % reeds iets voor 1985, ruim 80 % ziet dit voor 2000. «Gelijk loon voor gelijk werk» zal volgens 70 % nog niet gerealiseerd zijn in 1985, Ook in 2000 niet zegt 37 %.

Limburg blijft in de jeugd geloven. De jongeren hebben oog voor wereldproblematiek en een betere opbouw van de samenleving. Technologische vooruitgang boeit hen. De scholingsgraad zal o.m. via verlengde leerplicht stijgen. Als moeilijk punt ziet men de afstemming van het onderwijs op de tewerkstelling. Slechts een kleine minderheid heeft een pessimistische visie, d.w.z. denken dat onverschilligheid, jeugdkriminaliteit (alkohol, drugs...), agressie zullen toenemen.

De derde leeftijd zal meer gewaardeerd worden. De eenzijdige klemtoon op arbeid vervalst, er komt meer vrije tijd zodat bepaalde grenzen vervagen. Er komen meer voorzieningen. In 1985 nog wat minder, maar wel in 2000 zullen kursussen voor bejaarden alleदाags geworden zijn. Instellingen zullen in belangrijke mate verzorgingstaken van het gezin overnemen.

Zeer velen zijn er van overtuigd dat het overheidsingrijpen op onze samenleving van morgen voortdurend groter zal worden; dit zegt althans niet minder dan 77 %. Deze vooruitschrijdende tendens zal de gemeenschap meer kosten.

GLOBAAL TOEKOMSTBEELD

Het globale beeld geeft geen sombere toekomst, 1985 is nog heden en ziet er niet erg rooskleurig uit. Maar tegen 2000 komt er weer een opwaartse beweging. Het zal er allemaal veel sneller, technischer aan toegaan bij hernieuwde waarden. De vrije tijd blijkt daarbij vele vragen op te roepen. De grote thema's zijn echter tewerkstelling en natuurbehoud. Voor 2000 wordt de milieuproblematiek zelfs belangrijker dan de werkgelegenheid.

Uit Het Belang van Limburg
van vrijdag 18 mei 1979

1929 1979

Waskracht van moeder op dochter.

UNIEKE AANBIEDING: 15.000 F KORTING OP DE FORD TAUNUS FAMILY.

- telegen koplampen
- halogeen verstralers
- bumpersporen
- 1600 cc hoge compressie-motor
- internat ruitwassers
- instrumentenbord in imitatiehout
- verklekericht remdefekt
- stuur met 4 spaken
- schuifzak
- buiterspiegel regelbaar binnenin
- opgevulde deurpanelen met ooborzakken
- zijdelingse beschermstrips
- brede banden (165/70 SR)
- sportwielren

SLECHTS 500 EXEMPLAREN!

De Ford Taunus L komt, vooral wat veiligheid betreft, met een rijkelijk voorziene uitrusting. En hier voegt de Taunus "Family" nog eens een reeks verfijnde opties aan toe. Volgens de catalogusprijs zijn ze 32.000 F waard. Bij de Taunus "Family" krijgt u ze voor slechts 17.000 F. Dat is een fikse korting van 15.000 F! Dat deze unieke aanbieding niet lang kan duren, kunt u best begrijpen: er zijn slechts 500 exemplaren voor heel het land. Ford Taunus: veilig, volledig, voordelig.

Er is een Ford Taunus al vanaf 155.400 F (+ 25% BTW)

FORD TAUNUS

Ford heeft alles mee

Specifiek nieuws uit Zutendaal was er in de jubileumeditie van HBvL niet echt te ontdekken. Enkel bij de sport en de 'zoekertjes' (toen nog niet zo genoemd en enkel opgedeeld in rubrieken) vinden we wat namen en verenigingen uit Zutendaal terug.

Tussen de artikeltjes over Zutendaal hebben we enkele reclames van toen geplaatst die we u niet willen onthouden. Ze hebben ons helaas niets opgebracht.

EINDRONDE TWEEDE NATIONALE

Zware afrekening

Tongeren 3 Hasselt 0

Wat Thieu Vanhove vóór de aanvang van de match van Hasselt reeds vreesde had zich aan de rust omgezet in een 2-0-voorsprong voor SK Tongeren. De Tongenaren zetten zich vanaf het eerste ogenblik erg schrap tegen een nochtans sterk gestart bezoekend team. Dat had reeds kunnen resulteren in een doelpunt na amper twee minuten spel. Dachelet omspeelde zijn bewakers en bracht bij de vrijstaande Schoofs. Het schot ging naast. Buiten die ene akte zouden de bezoekers aanvallend niet veel meer in te brengen hebben tijdens de eerste speelheft. Alleen Piroton omspeelde de Tongerse defensie nog een keer maar besloot naast. Smeets bleef voor het overige werkloos, terwijl Hermans anderzijds aardig zijn best moest doen om een ontketende

thuisploeg van goals te houden. Daarbij kwam er na tien minuten pech voor Sporting, dat Huybrechts verloor. Tongeren, konstant drukkend, moest wachten tot de negentiende minuut om echt gevaarlijk te zijn. Witjes drukte van ver af. Het leder dreigde onder de dwarslat in doel te verdwijnen. In een spektakulaire redding verhinderde Hermans een goal. Dan kwam Tongeren steeds sterker opzetten, uitgedrukt met twee goals in het derde kwartier.

Eerst joeg Hoste na een akte met Menting een kei op de vuisten van Hermans. Een minuut later scoorde hij met het

hoofd na een splijtende aanval waarin Clijsters en Davidts betrokken waren. Net vóór rust verdubbelde laatstgenoemde de voorsprong met het hoofd, na een aanbreng van Menting.

Na de hervatting deed Sporting alles wat mogelijk was om de achterstand ongedaan te maken. Nochtans zou de afrekening verder in het voordeel van SK Tongeren worden beslecht. Smeets kreeg weinig werk en terwijl aan het uur een doelpunt van Hoste terecht wegens buitenspel werd afgekeurd, scoorde de Tongerse aanvoerder twee minuten vóór tijd een derde maal.

Dat was dan de revanche voor twee nederlagen tegen Hasselt aan de Oude Kuringerbaan, waar Tongeren eest de kampioentitel verspeelde en later in de eindronde buitenspel werd gezet. Voor Hasselt betekent deze nederlaag dat het met één punt achterstand de finale moet ingaan tegen Genl, dat zoals u verder leest in extremis Diest een vierde nederlaag toedienende en ook het doelpuntensaldo heeft goedge maakt.

De doelpunten: 33' Hoste 1-0, 44' Davidts 2-0, 88' Hoste 3-0.

Gele kaart: Vanderstraeten.

Toeschouwers: 4.000.

Scheidsrechter: de h. Schoeters.

TONGEREN: Smeets, Luts, Vossen, Beuls, Daerden, Clijsters, Witjes, Hoste, Menting (75' Leyssen), Roebben (67' Vandecaetsbeek), Davidts.

HASSELT: Hermans, Vanderstraeten, Huybrechts (10' Conings), Hox, Piroton, Billen, Vanhove, Noelmans, Dachelet (55' Veraan), Schoofs, Dewaay.

Bij SK Tongeren speelde destijds Benny Davids van Zutendaal. Hij had een belangrijk aandeel in de 'afrekening' met Sporting Hasselt.

De scholieren van Zutendaal VV werden kampioen tijdens het seizoen 1978-79.

Op de foto worden ze geflankeerd door Hubert Bobbaers (staand uiterst links), Wijnandus Gerits (staand tweede van links) en Jean Vanhengel (staand uiterst rechts).

De scholieren van Zutendaal VV

Stalkerwijer langs de Schansstraat en Ankerhoef langs de Daalstraat waren destijds de twee bekendste visvijvers waar iedereen tegen een democratisch bedrag forellen kon gaan vangen.

Op de minder befaamde vijver 'Guy Bemong' in Roelen organiseerde de visvereniging Het Gouden Blikje van Maasmechelen heuse viswedstrijden van provinciaal belang.

ORLÉANSVLIEGERS MET EERSTE WARMTE GEKONFRONTEERD

... Maasmechelen; 7. Laurent Pelpels, Zutendaal; 8. Toine Lowet, Bilzen; 9. J. Stevens, Stokkem; 10. Denders H., Elen; 11. Cortjens Th., Maaseik; 12. Bobbaers J., Zutendaal; 13. Vanmontfort J., Ophoven; 14. Muffels L., Zutendaal; 15. Vanderstraeten L., Gellik. Laatste prijs te Zutendaal om 17.44.39 met 1008,65 m.

En als met de duiven moest gevlogen worden, waren die van Zutendaal er altijd bij ...

Hengelsport

De 12-jarige Ludo Vounckx, nog maar enkele weken aangesloten bij de lijnvissersvereniging Het Gouden Blikje Maasmechelen, heeft tijdens de tweede vijverproef van de club op de vijver Guy Bemong te Zutendaal voor de verrassing gezorgd. Met slechts vijf vissen, maar niettemin een totaal gewicht van ruim 3 kg, zette hij de toch ervaren hengelaars van Het Gouden Blikje voor schut. De overwinnaar van de eerste proef, Albert Dexters, was ditmaal niet zo autoritair en geraakte moizaam aan een halve kg buit. Toch blijft hij het deelnemersveld aanvoeren en wordt in de tussenstand nu gevolgd door J.P. Maussen, de winnaar van de tweede proef bij de seniores. De derde en beslissende wedstrijd wordt gehouden op zondag 20 mei, eveneens op de vijver te Zutendaal.

KEMPENSE STEENKOLENMIJNEN

Naamloze Vennootschap

Grote Baan 27, 3530 HOUTHAIEN-HELCHTEREN
Tel. (011) 53.79.21. Telex KSHthl B nr. 39.109

ONTGINNINGSZETELS te Beringen, Eizen, Natascheil, Winterweg en Zolder.

PERSONEEL

- Oudergrond : 10000
- Bovengrond : 3.712
- Bedienden en Kader : 675

JAARPRODUCTIE : 1.300.000 t.

KWALITEITEN

- Gesteukolen met 23 à 32 % slucage bestaande uit
- Nijverheidskolen
- Speciale kolen met laag asgehalte voor elektriciteitsluzie
- Houtskoolen

KOLENHAVENS te Beringen, Eizen (Maasmechelen), Genesbos (Lummen) en Langorio (Beda)

HANDELSDIRECTIE : Blichofshelmslaan 29, 1000 BRUSSEL
Tel. (02) 217.89.86. Telex KSBHJ nr. 21.155

De codetaal in de immobiënwereid was legendarisch grappig. De eerste advertentie hierbeneden zou je ook als volgt kunnen lezen: *Zutendaal: groen apparaat, volleerd ingereden (op een) grasterras en (opgeslagen in een) geslonken garage.* Toch wist iedereen wat er bedoeld werd.

IMMOBILIEN

ZUTENDAAL : gr. app., voll. inger., gr. terras en gesl. gar. Int. tel. 011-35.02.59 na 16.30 u.

VOOR ENKELE Nederlandse klanten zoeken wij een bungalow of villa, omg. Maasmechelen, Lanaken. Zutendaal. Max. 15.000 fr. p. maand. B.V.I., Rijksweg 312, Maasmechelen. Tel. 011-76.59.39.

GESPECIALISEERD in asfalt en branden van asfalt in dakgoten. Het maken van plastic kornissen en alle herstellingswerken. Vrijblijvende prijsopgave. Z.w. : Firma Vluggen, Kattevennestr. 13, 3601 Zutendaal, tel. 011-35.08.13.

— KA 12050-41
GARÇONS gevraagd voor dancing Apollo Zutendaal. Tel. na 18 u. 011-71.54.57.

TRIUMPH GT 6. Genkerweg 48, Zutendaal, tel. 011-35.40.97.

In het gemeentelijk infoblad gaf het gemeentebestuur onder andere aandacht aan wat er te gebeuren stond, en wat belangrijker was: wat men met het belastingsgeld zou verwezenlijken. Dit was natuurlijk een gratis reclame voor de zittende partij van die tijd. Soms bleek het echter ook een tweesnijdend zwaard indien men de vooropgestelde doelstellingen niet haalde.

ZUTENDAAL IN 1979

1. Gemeentehuis en cultureel centrum

De aanbesteding van dit bouwwerk dat als bouw 'n geheel vormt heeft plaats gehad. Laagste onderschrijver was: Jacques Tubee van Maasmechelen met de som van 19.175.539 fr. De aanvang der werken wordt verwacht in het voorjaar 1979.

2. Aankoop van gronden

De gemeenteraad besliste de onteigeningen voor het Nieuw Centrum tussen Sprinkelestraat, Kerkstraat, Hoogstraat en Pandenstraat door te voeren. Daarmee komen de nodige gronden ter beschikking voor gemeentehuis, cultureel centrum, winkelruimte, gesloten woningbouw, parking, groenruimten, wegenis en voor een 30tal bouwplaatsen.

3. Sociale woningbouw en sociale verkaveling

Door de bouwmaatschappij Nieuw Dak werd het verkavelingsplan definitief ingediend. Het betreft: 87 woningen (waarvan er bij aanvang een 40tal gebouwd worden) en 51 sociale bouwplaatsen. Het Limburgs Studiebureau werd aangeduid voor de infrastructuurwerken. Mogelijk begint men te bouwen tegen eind 1979 en worden er begin 1980 bouwplaatsen verkocht.

4. Kruispunt Wiemesmeer

De verbeteringswerken werden aanbesteed: laagste onderschrijver was de B.V. Lieben met 22.994.932 fr. voor het staatsaandeel (wegenis en fietspad naar Waterschei) en 12.124.614 fr. voor de gemeente (riolering en stoepen).

5. Weg Lanaken-Zutendaal

De werken zijn gepland door het Rijk en de gemeente zal tegelijk de riolering laten leggen. De uitvoering komt wellicht in 1980.

6. Fietspad in Daalstraat, Sprinkelestraat en Heiwijkerweg

In de Daalstraat is een vrijliggend enkel fietspad gepland aan de noordkant. Langs de Sprinkelestraat en de Heiwijkerweg komen aan elke kant een aanliggend fietspad. Tegelijk zal riolering gelegd worden aan de Helwijkerweg.

Bevolkingspiramide, januari 1979

1. Tabel		
LEEFTIJDERSKLASSE	AANTAL MANNEN	AANTAL VROUWEN
90-95	3	1
85-90	3	5
80-85	16	16
75-80	22	29
70-75	46	53
65-70	52	60
60-65	55	56
55-60	106	94
50-55	122	120
45-50	138	135
40-45	184	142
35-40	182	175
30-35	221	205
25-30	240	259
20-25	232	199
15-20	250	216
10-15	236	192
5-10	236	227
0-5	222	200
TOTAAL :	2566	+ 2384 = 4950

Interessant in het Zutendaals infobladje van maart 1979 is de bevolkingspiramide. Ze heeft nog een echte piramide- of kerstboomstructuur, wat wijst op een jonge bevolking.

Vandaag is het eerder een topzware boomstructuur, wat dan weer duidt op een ouder wordende inwonersgroep.

Piramide (een * = 10 inwoners) :

BTK'ers

Het Bijzonder Tijdelijk Kader (BTK) was een werkgelegenheidsprogramma dat in 1977 door de toenmalige minister van Arbeid en Tewerkstelling werd gebruikt om de werkloosheid via een soort van derde arbeidscircuit te verminderen.

Ook de gemeente Zutendaal maakte hiervan gebruik en nam een aantal BTK'ers in dienst, zowel werkmannen als bedienden.

Voor onze kunst- en cultuurpatrimonium werden een licentiaat geschiedenis en een regentes moedertaal aangesteld. Zij houden zich bezig met het verder onderzoek van de geschiedenis van Zutendaal en het maken van een alfabetische tabel van alle akten van de Burgelijke stand van de 19e eeuw. Van dit werk merkt de inwoner niet zoveel, maar van het werk dat buiten is geschied heeft iedereen een weldoende invloed van ondergaan, ook de vele duizenden toeristen die Zutendaal tijdens de voorbije vakantie bezochten.

1979 was het jaar nà Het Jaar van het Dorp, een periode waarin veel georganiseerd werd, zowel door de gemeente als door de verenigingen.

Het was ook het begin van de 'tuintjeswedstrijden'. De uitslag met de winnaars van 1978 werd opgenomen in Ons Zutendaal van maart 1979. Kort op de bal spelen was toen blijkbaar nog niet nodig. De winnaars destijds waren Henri Remans-Vangeneugden met zijn weelderige groentetuin en Norbert Lambrechts met zijn knappe voortuin. De foto hierboven toont ons de winnaars van 1979. Henri Remans-Vangeneugden (foto rechts) was ook weer van de partij.

Een tweede wedstrijd ter gelegenheid van Het Jaar van het Dorp was een diawedstrijd. Hier waren de vier winnaars André Stulens, Ludo Bijmens, Koen Weytjens en Jean Avsec. Met een groot aantal wedstrijdiddia's

werd een gesponsorde diareeks over Zutendaal in mekaar gestoken.

Uit de vele beelden, aangevuld met andere foto's, stelde de pas opgerichte toeristische dienst een mooie folder samen, die alle inwoners in de brievenbus kregen en uitgedeeld werd aan 'pelgrims en toeristen'.

Belangrijk voor het Zutendaals erfgoed was de oprichting van de Zutendaalse Heemkundige Kring op 20 december 1978, dit op initiatief van het schepencollege en een aantal geïnteresseerden.

Foto: zittend v.l.n.r.: Marina Olaerts, E.H. Jozef Stulens, Jozef Remans, Jean Heymans, Tuur Wouters en Jozef Peters.

Staan v.l.n.r.: Rudi Leirs, Mathieu Nijst, Piet Mertens, Georgette Beuls, Albert Aerden, Herman Bijmens, Raymond Lambie, Michel Gonnissen, Vic Lenaers, Frans Weytjens, E.H. Ferdinand Bijmens, Gerard Weytjens en Paul Michels.

Chris Remans ontbreekt op de foto omdat hij fotograaf van dienst was.

Hangend v.l.n.r.: Koningin Fabiola-Fernanda-Maria de las Victorias-Antonia, Adelaïda de Mora y Aragon en Koning Boudewijn Albert Karel Leopold Axel Marie Gustaaf.

Erfgoedboom 2023

De voorbije twee jaar zetten we reeds twee waardevolle erfgoedbomen in de bloemetjes en moedigden hiermee het behoud van dit levend erfgoed aan. In 2023 ondersteunen naast de gemeente Zutendaal ook Natuurlijk Zutendaal en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (Erfgoedboom in de kijker) dit initiatief. Samen brachten we al vele oude, groene blikvangers in kaart. De Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED) van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland wist de provincie Limburg te overtuigen eenmalig een mooie som ter beschikking te stellen om te investeren in een 'verzorging op maat' voor de erfgoedboom van 2023!

In de vorige editie van onze nieuwsbrief lanceerden we de oproep om in Zutendaal op zoek te gaan naar bijzondere oude bomen. Alle solitaire exemplaren met een verhaal, groeiend op een specifieke locatie of bomen met een bepaalde historiek én daarenboven zichtbaar vanop het openbaar domein konden ingezonden worden.

In totaal kwam er een 10-tal inzendingen binnen na onze oproep en daar zaten enkele prachtige exemplaren tussen! Ook de medewerkers van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (IOED) scoutten samen met ons een aantal erfgoedbomen. Uit deze samengestelde lijst werden 40 bomen op ons grondgebied geselecteerd die voldeden aan de oproepcriteria.

Drie favorieten

Een eerste boom die de jury wist te charmeren is de esdoorn in het gehucht Roelen, gelegen op het driehoekig pleintje ter hoogte van de Kiewitseweg 5. De boom staat op de voormalige voorhof van drie hoeves die gedeeltelijk gerenoveerd en/of afgebroken zijn en markeert verder een plek waar jarenlang paarden geruimd werden. De esdoorn getuigt van een rijk verleden en van het sociale karakter, een plek waar mensen samenkomen geeft een meerwaarde.

De tweede geselecteerde is de prachtige wilde kastanje aan de Trichterweg, langs het 'Oud Kantoor'. Deze boom staat bij één van de oudste gebouwen in Zutendaal (1718). Naast grens- en tolkantoor werd het gebouw jaren als 'afspanning' gebruikt: een plek waar de paarden van reizigers konden uitrusten en waar men ondertussen iets kon nuttigen in de bijhorende herberg. Dit erfgoedverhaal, alsook de mooie groeivorm en de unieke locatie van de kastanje motiveerde de jury om de boom te selecteren.

Tenslotte wist de linde op de speelplaats van de voormalige 'jongensschool' - nu De Parel in de Schoolstraat - de jury te bekoren! Tot in de eerste helft van de 20ste eeuw waren bomen rond scholen de normaalste zaak van de wereld. Op deze plek vormt de boom een welgekomen schaduwplek voor de leerlingen en bepaalt hij mee het groene karakter van het speelplein. Een ideale plek om kinderen bewust te maken van het belang van 'levend erfgoed'.

De winnaar

De linde op de speelplaats van De Parel mag volgend jaar de titel van Erfgoedboom 2023 dragen. Bij de verkiezing werd de historische waarde van de boom bekeken, samen met de esthetische en de belevingswaarde. Verder vond de jury het ook belangrijk om rekening te houden met de vitaliteit van de erfgoedboom.

De linde op de speelplaats krijgt een boomverzorging op maat en een erfgoedboomlabel. Hij zal in mei gepast gevierd worden. In het voorjaar vernemen jullie meer over de viering van de "Erfgoedboom 2023".

Openingsuren Sjaolhuus

Vanaf 2023 worden de openingsuren van het Sjaolhuus aangepast. We zijn vanaf dan iedere 1ste en 3de zondag van de maand open van 10 tot 13 uur, behalve tijdens schoolvakanties en op feestdagen. Natuurlijk kan voor een bezoek buiten de openingsuren ook telefonisch (089/629453) of via mail (info@soennesenswaerdes) een afspraak gemaakt worden. We zien u graag komen.

Brigittafeest

Op woensdag 1 februari 2023 staat de naam van de Heilige Brigitta op de kalender. Traditioneel viert de erfgoedbeweging haar naamfeest. Als patroonheilige van onze vereniging worden Brigitta en haar leven al bijna 40 jaar onder de aandacht gebracht. We willen deze traditie samen met u in ere houden en nodigen u dan ook uit om op zondag 29 januari vanaf 10.30 uur naar de witte kapel langs de Stalkerweg te komen. Een hapje en een (sterk) drankje worden geserveerd. Enkele verhalen en vertellingen aangevuld met gepaste muziek zorgen dat niet enkel onze smaakpapillen mogen meegenieten. Iedereen is van harte welkom.

Wie weet het?

Vanaf nu starten we met een nieuwe rubriek. Aan de hand van een foto tonen we een voorwerp dat vroeger gebruikt werd maar nu in onbruik is geraakt. Wie kan ons vertellen hoe het voorwerp op de foto genoemd werd en waarvoor het diende? Misschien is er ook een verhaal of een anekdote aan verbonden? We horen het graag. De reacties zullen in een volgende nieuwsbrief weergegeven worden.

Duimpje

Onlangs ontvingen we van Mia Claes enkele schilderijen van haar overleden echtgenoot Harie Gijsen. Harie was niet enkel schilder van beroep – vandaar zijn bijnaam 'Harie de Vaerver' – maar in zijn vrije tijd oefende hij als lid van Kunstkring 't Zolderke zijn favoriete hobby uit, namelijk schilderen. Zijn geliefkoosde schildersobjecten waren dorpszichten, landschappen en stillevens. Hierin legde hij vanuit zijn hart zijn liefde voor Zutendaal.

We zijn hem en uiteraard ook Mia heel dankbaar. Een duimpje voor Mia en postuum voor Harie is hier zeker op zijn plaats.

Vervolgen tijd

Viering ACV-Zutendaal

Zittend v.l.n.r.: Denis Philips, Jef Schrijvers, ..?.., Guy Schellingen en ..?..

Staan v.l.n.r.: Cornelis Louwies, ..?.., ..?.., Paulus Vliegen?, Martinus Meuris?, Martinus Panis en Jozef Stulens.

WIE WEET wanneer en bij welke gelegenheid (viering Laureaten van de Arbeid?) deze foto werd gemaakt? En

WIE KENT de ontbrekende namen?

